

PUT *ljepote*

– *postaje stvorenja*

Fr. Gilbert Choondal SDB

PUT LJEPOTE

– postaje stvorenja

Copyright © 2026

Fr. Gilbert Choondal SDB
Don Bosco Ajjanahalli, Bengaluru South,
Magadi, 561201, Karnataka, India
E-mail: gilbertsdb@gmail.com

Izdavač

Zaklada Rhema
Udruga "I stvori Bog Zemlju"

Prijevod

dr. sc. o. Ivan Pleše, OCD

Ilustracije

Mrs Tresa Tony

ZAHVALA AUTORA

Kad god krenem u šetnju prirodom, moje se srce uzdiže u zahvalnosti prema Stvoritelju koji me nadahnuo da uđem u razmatranje djela njegova stvaranja. Ovo djelo plod je enciklike pape Franje Laudato Si'. Zahvaljujem mu na daru Laudato Si' i na proglašenju Godine Laudato Si'.

Zahvalan sam vatikanskom Dikasteriju za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja, osobito Odjelu za ekologiju i stvoreno koji me pozvao da priprelim ovu meditaciju.

Na poseban način zahvaljujem o. Jostromu Kureethadamu, SDB, koordinatorskom Godine Laudato Si', na njegovoj podršci i ohrabrenju. Zahvalan sam svome nadbiskupu Kalkute, preuzvišenom dr. Thomasu D'Souzi, na predgovoru. Zahvaljujem i o. Johnnyju Nedungattu, SDB, o. Cyriacu Thayilu, SDB, o. Dominicu Veliatu, SDB i o. Moncyju Nellikunnelu, SDB, na njihovim dragocjenim prijedlozima.

Zahvaljujem gospođi Tresi Tony, majci i katehistici, koja je svojim kistom obojila stranice ovoga Puta ljepote. Zahvala također pripada tiskari Don Bosco IGACT iz Kochija za grafičku pripremu i oblikovanje knjižice.

Na kraju, zahvalan sam svojoj subraći salezijancima iz zajednice Nitika na njihovoj neprestanoj podršci. Nastavimo zajedno hoditi ovim Vrtom – našim planetom.

Fr. Gilbert Choondal SDB,
Nitika Don Bosco, Kolkata, Indija, 14. rujna 2020.

PREDGOVOR

Suočeni s globalnom ekološkom i okolišnom krizom, enciklika pape Franje *Laudato Si'* o brizi za naš zajednički dom postala je glas morala koji je cijeli svijet trebao čuti. I pet godina nakon objave, enciklika se i dalje proučava, tumači i primjenjuje u praktičnim situacijama života, ostajući tako trajno aktualna.

Ljepota stvorenja odraz je „Ljepote tako stare, a tako nove“ – kako ju je sveti Augustin prepoznao u svojim *Ispovijestima*. U ljepoti stvorenja doživljavamo vječnu ljepotu Stvoritelja, a naš život na zemlji treba biti *put ljepote*.

S tim u vidu, u ovom Vremenu *stvorenoga* (od 1. rujna do 4. listopada), vlč. dr. Gilbert Choondal, SDB, teolog, pisac i nadareni kateheta s osobitim osjećajem za ljepotu u Božjem stvaranju, nudi nam četrnaest *postaja stvorenja*. Svaka postaja sadrži uvod, Božju Riječ, razmatranje, citat iz enciklike *Laudato Si'* te zaključak s recima iz *Pjesme stvorova* svetoga Franje Asiškoga.

Uvjeren sam da će *Put ljepote* u nama probuditi svijest o Božjoj prisutnosti i ljepoti koja nas okružuje, te nas potaknuti da zahvalimo Stvoritelju na daru zajedničkog doma. Neka nas ovaj *Put ljepote* nadahne da ga s radošću i zauzetošću čuvamo, pretvarajući naš *put života* u istinski *put ljepote*.

+Thomas D'Souza
Nadbiskup Kalkute

SMJERNICE ZA MOLITVU – POSTAJE STVORENJA

1. Ovih četrnaest postaja temelji se na „Evangelju stvaranja“ iz enciklike *Laudato Si'* pape Franje (br. 62-100).
2. *Postaje stvorenja* oblikovane su po uzoru na tradicionalni *Put svjetla* (postaje križnoga puta).
3. Glavni poslužitelj nosi križ s bijelim platnom (simbol vazmenog otajstva), u pratnji dviju osoba s posudama: jedna nosi posudu sa zemljom, druga s biljkom. Oni simboliziraju život i smrt u stvorenju.
4. Najprikladnije mjesto za *Put ljepote – postaje stvorenja* jest otvoreni prostor – vrt, park ili prirodno okruženje.
5. Pjesma između postaja preuzima se iz *Pjesme stvorova* svetoga Franje Asiškoga (1224.), a može se pjevati na melodiju *Stabat Mater*.
6. Kao uvodni himan može se uzeti Psalam 8, a kao završni Psalam 22.
7. Prvih sedam postaja preuzeto je iz Staroga zavjeta, a drugih sedam iz Novoga. Tako *postaje stvorenja* predstavljaju hod od početka stvaranja (Postanak) do novoga stvaranja (Otkrivenje), put Božje riječi (R ili r) kroz povijest spasenja.
8. Svi biblijski navodi preuzeti su iz prijevoda Kršćanske sadašnjosti (online Biblija).

UVOD

Himan: Psalam 8

Započinjemo ovaj hod sa svojim Stvoriteljem, u zajedništvu s Njegovim stvorenjem, kroz četrnaest postaja. Istinska Ljepota jest sam Stvoritelj, kako sveti Augustin izražava u svojim *Ispovijestima*: „Kasno sam te uzljubio, Ljepoto tako stara, a tako nova!“

Ljepota stvorenja samo je odraz one ljepote koja je sam Stvoritelj. Sada ćemo hoditi ovim *Putem ljepote*, putem kojim je i sam Stvoritelj hodio kroz trideset i tri godine. Cijelo stvorenje Njegov je vidljivi trag, Njegovo djelo koje svakodnevno promatramo. Dok prolazimo ovim *postajama* stvorenja, prisjetimo se svoje odgovornosti kao *sustvaratelja* i čuvara našega zajedničkog doma.

Ovim putem hodimo kao jedna obitelj u kojoj su svi međusobno povezani i odgovorni jedni za druge i za sve što postoji.

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
tvoja je hvala i slava i čast
i blagoslov svaki.*

1. POSTAJA

BOG STVARA NAŠ DOM

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i duh Božji lebdio je nad vodama.“ (*Post 1,1–2*)

Razmatranje: Bog je stvorio sve ni iz čega. Stvorio je sve iz čiste ljubavi. Stvaranje je prvi vidljivi izraz njegove ljubavi. Njegova ljubav vidljiva je u činu stvaranja. Bog je želio pružiti svoju ruku čovjeku i zato nas je stvorio. Michelangelov prikaz stvaranja čovjeka na svodu Sikstinske kapele dojmljivo prikazuje Božju želju da stupi u odnos s čovjekom. Jesmo li i mi spremni pružiti svoju ruku Bogu?

Laudato Si’: „Biblija uči da je svako ljudsko biće stvoreno iz ljubavi, na sliku Božju (*usp. Post 1,26*). Ta nam tvrdnja pokazuje golemo dostojanstvo svake ljudske osobe, ‘koja nije tek nešto, nego netko’. Sposobna je upoznati sebe, posjedovati se i slobodno se davati... Začeti smo u Božjem srcu te je, dakle, ‘svaki od nas plod Božje misli. Svaki od nas je željen, svaki voljen, svaki nužan.’“ (*br. 65*)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
 Tebi to jedinom pripada,
 dok čovjek nijedan dostojan nije
 ni da ti sveto spominje ime.*

2. POSTAJA

BOG STVARA SVE DOBRO I LIJEPO

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „I reče Bog: »Neka bude svjetlost!« I bi svjetlost. I vidje Bog da je svjetlost dobra;“ (Post 1,3–4)

Razmatranje: Zemlja koju je Bog stvorio nije jednobojni, utilitaristički stroj, nego je čitav svijet pun boja, ljepote i Božje kreativnosti. Bog je pogledao svoje djelo i rekao da je „veoma dobro“. Bog je sve stvorio dobro i lijepo. Izrekao je Riječ i sve je dozvano u postojanje (usp. Ps 33,9). Svjetlost je prvo Božje djelo i ona nam omogućuje da vidimo boje te da razlikujemo svjetlost od tame. A boje pokazuju ljepotu života. Obilje dobrote poteklo je i teče od Sve-Dobroga Boga. Naš zajednički dom, Zemlja, je dobra i lijepa; i svaki od nas je lijep Gospodinu. Svi mi sudjelujemo u ljepoti Božjoj. Prepoznavamo li ljepotu u svakome i u svemu?

Laudato Si’: „Zato je Franjo tražio da se u samostanu uvijek ostavi dio vrta neobrađen, da u njemu raste poljsko cvijeće, kako bi oni koji bi mu se divili mogli uzdići misao Bogu, tvorcu tolike ljepote. Svijet je više od jednog problema koji treba riješiti, svijet je radostan misterij koji promatramo u veselju i hvali.“ (br. 12)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po svim svojim stvorenjima
 koja slave Tvoje sveto ime.*

3. POSTAJA

BOG POVJERAVA ČOVJEKU BRIGU ZA ZEMLJU, VRT BOŽJI

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Jahve Bog uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva.“ (Post 2,15)

Razmatranje: Bog je čovjeku povjerio odgovornost da bude čuvar zajedničkog doma. Zamolio je svakoga od nas da obrađuje zemlju i da je čuva. Ipak, kroz povijest se pokazalo da je čuvanje zemlje od zla i razaranja teže od samog obrađivanja. Na svijetu postoji na milijarde živih vrsta, i nijedna od njih ne može opstati sama, odvojena od drugih. Svi trebamo podupirati jedni druge kako bismo očuvali život na ovom svijetu. Jesmo li doista odgovorni za svoju braću, sestre i za naš zajednički dom?

Laudato Si': „Mi nismo Bog. Zemlja je bila ovdje prije nas i ona nam je darovana. To nam omogućuje odgovoriti na optužbu da je judeo-kršćanska misao, na temelju izvještaja iz Postanka u kojem se čovjek poziva da sebi podloži zemlju (*usp. Post 1,28*), potaknula neobuzdano iskorištavanje prirode prikazavši čovjeka kao vladara i razarača prirode. To nije ispravno tumačenje Biblije na način na koji je shvaća Crkva. Premda je istina da su kršćani katkad pogrešno tumačili Pisma, danas moramo snažno odbaciti shvaćanje prema kojem se iz činjenice da smo stvoreni na sliku i priliku Božju, i zadaće da sebi podložimo zemlju, može izvući zaključak o

čovjekovoj apsolutnoj vladavini nad ostalim stvorenjima. Važno je čitati biblijske tekstove u njihovom kontekstu, s ispravnom hermeneutikom, i podsjetiti da nas oni pozivaju 'čuvati i obrađivati' vrt svijeta (*usp. Post 2,15*). Dok 'obrađivati' znači orati i obrađivati tlo, 'čuvati' znači brinuti se, štititi, nadgledati i budno paziti. To podrazumijeva odnos odgovorne uzajamnosti između čovjeka i prirode" (*br. 67*).

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
sa svim stvorenjima svojim,
napose s bratom, gospodinom Suncem:
od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.*

4. POSTAJA

BOG SKLAPA VJEČNI SAVEZ SA STVORENJEJ

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „U onaj dan, učinit ću za njih savez sa životinjama u polju, s pticama nebeskim i gmazovima zemskim; lûk, mač i boj istrijebit ću iz zemlje da mirno u njoj počiva.“ (Hoš 2,20)

Razmatranje: Nekoliko saveza opisanih u Svetom pismu govore o vječnom savezu koji je Bog sklopio sa stvorenjem. Bog sklapa savez s Noom, Abrahamom, Mojsijem, Davidom i s Izraelom nakon babilonskog sužanjsstva. Ukratko, Bog ostaje vjeran svojim stvorenjima. Knjiga Postanka opisuje potop kao „od-stvaranje“ svijeta – Zemlja ponovno tone u vode kaosa koje je Bog na početku razdvojio kako je opisano na prvoj stranici Biblije. Priča o potopu prikazuje Boga koji u svojem milosrđu djeluje kako bi zaustavio neprestano rastuće ljudsko zlo. Bog je stvorio Zemlju da bude mjesto gdje čovjek može napredovati, ali ju je čovjek pretvorio u pozornicu nasilja i razaranja. Ipak, s potopom nije sve završilo: Bog ponovno preobražava svijet, obnavljajući ga svojim obećanjem i daje nam nadu da ponovno živimo s odgovornošću.

Laudato Si’: „Izvjestaji o stvaranju u Knjizi Postanka sadržavaju, u svome simboličnom i narativnom govoru, duboka učenja o ljudskom životu i njegovoj povijesnoj stvarnosti. Ti izvještaji upućuju na to da se ljudski život temelji na tri tijesno povezana i isprepletena odnosa: s Bogom, s bližnjim i sa zemljom. Prema Bibliji, ta tri bitna odnosa su raskinuta, ne samo izvana nego i u nama. Taj raskid je grijeh“ (br. 66).

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem Mjesecu i sestrama Zvijezdama.
Njih si sjajne i drage i lijepe
po nebu prosuo svojem.*

5. POSTAJA

STVORENJE UZDIŠE U BOLOVIMA

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Jahve nastavi: »Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni više.“ (Post 4,10)

„Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada.“ (Rim 8,22)

Razmatranje: Vapaj Zemlje posljedica je naše neodgovornosti prema svekolikom čovječanstvu i prema samoj Zemlji. Povrijedili smo naš zajednički dom. Klimatske promjene, globalno zatopljenje i onečišćenje nisu nešto što se događa mimo nas, nego po nama. Svaki od nas na svoj način sudjeluje u ranjavanju našega zajedničkog doma. Vapaj siromaha i vapaj Zemlje međusobno su povezani. Prvi bratoubilački grijeh bio je povezan odnosom prema Bogu, Zemlji i bratskom zajedništvu. Humana ekologija i ekologija okoliša dvije su strane istog novčića.

Laudato Si': „Ta sestra jeca zbog zla koje joj nanosimo, zbog neodgovornog korištenja i zlorabe dobara koje je Bog stavio u nju. Odrastali smo misleći da smo njezini vlasnici i gospodari, kojima je dopušteno pljačkati je do mile volje. Nasilje koje prebiva u ljudskom srcu, ranjenom grijehom, očituje se također u znakovima bolesti koje primjećujemo u tlu, vodi, zraku i živim bićima. [...] Zaboravljamo da smo mi sami prah (usp. Post 2, 7). Sámó naše tijelo sastavljeno je od istih elemenata od kojih i naš planet, njegov zrak udišemo i njegova nas voda oživljuje i osvježava.“ (br. 2)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestrici Vodi,
ona je korisna, ponizna, draga i čista.*

6. POSTAJA

BOG UVODI JUBILEJ KAO ODGOVOR NA VAPAJ SIROMAHA I ZEMLJE

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobođanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu! Ta pedesetogodišnjica neka vam je jubilejska godina: nemojte sijati, nemojte žeti što samo od sebe uzraste niti berite grožđe s neobrezane loze. Jer jubilej vam mora biti svet! Hranite se onim što njiva donese od sebe. Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu. Zato, kad prodajete imanje svome sunarodnjaku ili kupujete od svoga sunarodnjaka, nemojte nanositi štete svome bratu!“ (Lev 25,10–13)

Razmatranje: „Eto, jadnik vapi, a Jahve ga čuje, izbavlja ga iz svih tjeskoba“ (Ps 34,7). On je Bog siromašnih; na strani je siromašnih i patnika. Osjetljiv je na vapaj siromašnih i same Zemlje. Stoga su ustanovljene jubilejske godine kako bi donijele slobodu i oslobođenje kako čovjeku tako i cijelom stvorenju. Benedikt XVI. u enciklici *Caritas in veritate* (br. 51) naglašava potrebu za ljudskom ekologijom jer „poštivanje ‘humane ekologije’ u društvu ide u prilog i ekologiji okoliša.“ Vapaj siromašnih povezan je s vapajem Zemlje. Kako slavimo jubileje u našim obiteljima i zajednicama? Odgovaraju li ta slavlja na bilo koji način vapaju siromašnih?

Laudato Si': „Sklad između Stvoritelja, čovjeka i cijelog stvorenog svijeta raskinut je zato što smo si umislili da možemo zauzeti Božje mjesto i odbili priznati se ograničenim stvorenjima. To je izobličilo naše poslanje koje se sastoji u tome 'da sebi podložimo' zemlju (*usp. Post 1, 28*), da je obrađujemo i čuvamo (*usp. Post 3, 17-19*). Znakovito je da je sklad u kojem je sveti Franjo Asiški živio sa svim stvorovima promatran kao ozdravljenje toga raskola. Sveti Bonaventura je tvrdio da se, sveopćim pomirenjem sa svim stvorenjima, sveti Franjo na neki način vratio u stanje prvobitne nevinosti“ (br. 66).

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po svim stvorenjima svojim,
koja slave Tvoje sveto ime.*

7. POSTAJA

NEBESA NAVIJEŠTAJU SLAVU BOŽJU

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Nebesa slavu Božju kazuju, naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih. Dan danu to objavljuje, a noć noći glas predaje.“ (Ps 19,2–3)

Razmatranje: Franjo je zadivljen uskliknuo pred ljepotom stvorenoga svijeta – i tako je nastao *Laudato si’/Hvalospjev stvorova*. Čitavo stvorenje je Božje umjetničko djelo u kojemu mi, nažalost, često puta ne prepoznamo samoga Umjetnika. Psalmisti su slavili Stvoritelja izljevajući duboke osjećaja svoga srca. Koliko često mi u svojim svakodnevnim molitvama slavimo i zahvaljujemo? Naše su molitve najčešće u obliku prošnji. No, više od toga, svatko od nas treba svakodnevno zahvaljivati i slaviti Boga. Da bismo to mogli, potrebno je u sebi njegovati osjećaj divljenja pred stvorenjem. Isus je imao upravo takav osjećaj divljenja prema djelu Očevih ruku kada je rekao: „Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predu. A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih.“ (Mt 6,28–29).

Laudato Si’: „U psalmima se čovjek često poziva da hvali Boga stvoritelja, koji ‘utvrdi zemlju nad vodama jer je vječna ljubav njegova’ (Ps 136,6). No i ostala stvorenja pozivaju se na hvalu: ‘Hvalite ga, sunce i mjeseci, hvalite ga, sve zvijezde svjetlosne! Hvalite ga, nebesa nebeska, i vode nad svodom nebeskim! Neka

hvale ime Jahvino jer on zapovijedi i postadoše' (Ps 148, 3-5). Ne samo da postojimo po Božjem moćnom zahvatu nego živimo pred njim i s njim. Zato mu se klanjamo.“ (br. 72)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem Ognju, koji nam tamnu rasvjetljuje noć.
On je lijep i ugodan, silan i jak.*

8. POSTAJA

STVORITELJ SE UTJELOVLJUJE

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.“ (Iv 1,14)

Razmatranje: Božić u nama budi niz slika. Svetkovina Božića pred naše oči stavlja sliku Boga kao djeteta. Jaslice predstavljaju otajstvo Utjelovljenja i svojevrсна su minijatura svemira: u njima se, osim ljudi, mogu naći planine, stabla, životinje, voda, zemlja i snijeg. A u središtu toga malenoga svemira nalazi se sam Stvoritelj, Gospodar svemira, kao dijete među stvorenjima. On je postao jedan od nas, rođen s „mirisom ovaca“. Postavio je svoj šator među nama. Riječ koja je stvorila svemir, postala je tijelom. Hodao je ovom zemljom, posvećujući svijet u kojem živimo. Rođen je kao stranac, u siromašnim i neuglednim jaslama. To je i naš poziv, to je ono na što smo pozvani u Crkvi. Blagovjesnici evanđelja pozvani su, kaže papa Franjo, poprimiti „miris ovaca“, kako bi ovce prepoznale njihov glas (usp. *Evanđelii gaudium*, 24). Tada ćemo i mi moći osjetiti miris Božji, miris milosti koja prožima svijet.

Laudato Si': „U Proslovu Ivanova evanđelja (1, 1-18) Kristov stvaralački čin predstavljen je kao Božja riječ (*Logos*). No zatim se neočekivano u istom proslovu kaže da ta Riječ 'tijelom postade' (Iv 1, 14). Jedna od osoba Presvetog Trojstva ušla je u stvoreni svemir

i dijelila njegovu sudbinu sve do križa. Od početka svijeta, ali na osobit način počevši od utjelovljenja, Kristovo otajstvo djeluje na skriven način u svekolikoj prirodnoj stvarnosti, ne povrijedivši time njezinu autonomiju.“ (br. 99)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri i majci nam Zemlji.
Ona nas hrani i nosi, slatke nam plodove,
cvijeće šareno i bilje donosi.*

9. POSTAJA

BOG ŽIVI U HARMONIJU SA STVORENJE

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.“ (Lk 2,52)

Razmatranje: Evangeosko izvješće o Isusovu djetinjstvu završava riječima koje smo maločas čuli: Isus je rastao u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i ljudima. Odrastao je u harmoniji s Bogom i s ljudima. Odrastao je u mudrosti, znanju i u milosti Božjoj. Isus je bio drvodjelja. Posvetio je ljudski rad vlastitim rukama. Osnove vjere i života učio je u obitelji. Koliko djeca današnjice odrastaju na takav način – u obiteljima koje žive u skladu s drugima i sa svim stvorenjem? Isus je proveo trideset godina skladnog života u ozračju svoje obitelji prije nego je započeo svoje trogodišnje javno djelovanje. Obitelj je kolijevka vjere i života. A kako djeca odrastaju u našim obiteljima? Kakvu ulogu imaju roditelji u njihovu cjelovitom odgoju i oblikovanju?

Laudato Si': „Isus je živio u punom skladu sa stvorenim svijetom, i to je kod drugih pobuđivalo čuđenje: ‘Tko je taj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?’ (Mt 8, 27). Nije izgledao kao asket odvojen od svijeta ili neprijatelj lijepih stvari u životu. [...] Isus je radio svojim rukama, u svakidašnjem doticaju s materijom koju je Bog stvorio, koju je on oblikovao svojim vještim rukama. Važno je spomenuti da je veći dio svojega života bio posvećen tome

poslu u jednostavnom životu, kojim ničim nije na sebe skretao pozornost: 'Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin ...?' (Mk 6, 3). Tako je posvetio rad i dao mu posebno značenje za naše sazrijevanje. Sveti Ivan Pavao II. učio je da 'podnoseći muku rada u jedinstvu s Kristom razapetim za nas, čovjek na neki način surađuje sa Sinom Božjim na otkupljenju čovječanstva.'" (br. 98)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po onima koji opraštaju iz ljubavi tvoje
i podnose rado bijede života.*

10. POSTAJA

BOG ZAPOVIJEDA SILAMA SVEMIRA

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Oni se silno prestrašiše pa se zapitkivahu: ‘Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?’“ (Mk 4,41)

Razmatranje: U razdoblju zatvorenosti zbog pandemije, papa Franjo održao je 27. ožujka 2020. dirljivu homiliju o ovom evandeoskom ulomku pred praznim Trgom svetoga Petra. U više je navrata ponovio Isusovo pitanje upućeno učenicima tijekom oluje na Galilejskom jezeru: „Zašto se bojite?“ Isus je bio na krmi – u dijelu čamca koji prvi tone. Unatoč oluji, On mirno spava, potpuno se pouzdajući u Oca. Ovo je jedini put u Evanđeljima da vidimo Isusa kako spava. Imamo li i mi dovoljno vjere da se s povjerenjem oslonimo na Onoga koji je stvorio čitav svemir? Isus je Gospodar svemira.

Laudato Si’: „Duhovnost koja zaboravlja svemoćnog Boga i Stvoritelja nama je neprihvatljiva. To na kraju dovodi do toga da se čovjek klanja silama ovoga svijeta i prisvaja mjesto koje pripada Bogu, tvrdeći da ima neograničeno pravo gaziti stvarnost koju je Bog stvorio. Najbolji način da se čovjeka vrati na njegovo pravo mjesto, okončavajući njegovu umišljenost da je apsolutni vladar zemlje, jest ponovno predstaviti si sliku Oca stvoritelja i jedinoga gospodara svijeta, jer će u protivnom čovjek uvijek težiti tome da stvarnosti nameće vlastite zakone i vlastite interese.“ (br. 75)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj;
...blaženi koji sve podnose s mirom,
jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.*

11. POSTAJA

BOG NAUČAVA HUMANU EKOLOGIJU

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone...” (Mt 5,44)

Razmatranje: Humana ekologija jest posljedica, odnosno odraz, božanske ekologije. U pročitanoj retku dalje stoji: „da budete sinovi svoga Oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima” (Mt 5,45).

Stoga, skladan život jednih s drugima nužan je uvjet za „božansku ekologiju”. Poglavlja 5., 6. i 7. Matejeva evanđelja u cijelosti govore upravo o „humanoj ekologiji” – o međusobnom življenju koje nas vodi spoznaji da smo jedna obitelj. U romanu *Les Misérables* (Jadnici), odbjegli osuđenik Jean Valjean predstavlja se biskupu riječima da je lopov, bjegunac i opasan čovjek. Na to mu biskup odgovara: „Znam te. Znam tvoje ime. Tvoje ime je brat.”

Laudato Si’: „Promjene u načinu života mogle bi dovesti do stvaranja zdravog pritiska na one u čijim je rukama politička, ekonomska i društvena moć. To je ono što postižu pokreti potrošača kada uspiju bojkotirati određene proizvode i tako postaju uspješnim u prisiljavanju tvrtki da promijene svoj način poslovanja te da razmotre svoj utjecaj na okoliš i svoje modele proizvodnje. Kada društveni pritisak utječe na njihov

profit, tvrtke su prisiljene pronaći načine da promijene postojeći način proizvodnje. To nam pokazuje veliku potrebu za osjećajem društvene odgovornosti kod potrošača. 'Kupovanje je ekonomski, ali ponad svega moralni čin.' Zato se danas 'tema uništavanja okoliša tiče ponašanja svakoga od nas.'" (br. 206)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri nam tjelesnoj smrti,
kojoj nijedan smrtnik umaći neće.*

12. POSTAJA

BOG POKAZUJE MEĐUPOVEZANOST
STVORENJA

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vredniji od njih?“ (Mt 6,26)

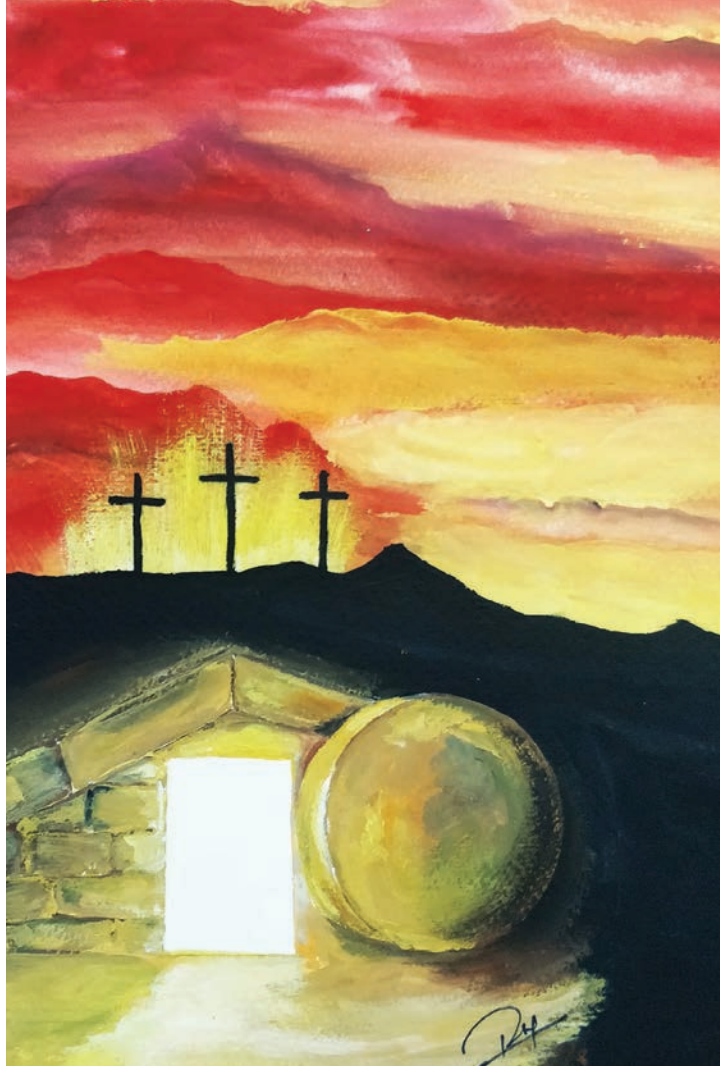
Razmatranje: Bog, priroda i čovječanstvo – *sve je povezano* – misao je koja se neprestano ponavlja u enciklici *Laudato si'*. (Možda smo upravo ovih dana, kada su se mnogi povukli iz uobičajenog životnog ritma, imali više vremena zastati i promotriti širu sliku. → *vrijeme pandemije*, op. prev). Ne može se odvojiti ekologija od ekonomije, niti ekonomija od etike, niti etika od politike. Iznad svega, ne može se – kako kaže papa Franjo slijedeći Benedikta XVI. – humana ekologija odvojiti od ostatka stvorenja. Nemarne navike našega uma i srca, koje nam dopuštaju da zagađujemo i rasipamo, na jednak su način prisutne kad druge ljude tretiramo kao potrošnu robu. Počnimo s time da prepoznamo međupovezanost svega stvorenoga. Isus ju je primjećivao u pticama, u siromašnoj udovici, u travi – u svemu je vidio ljepotu malih stvari kao znak brige Božje providnosti. Imamo li i mi takav pogled poput Isusa? Što mi vidimo kada promatramo prirodu? Jesmo li svjesni načina na koji promatramo stvoreni svijet?

Laudato Si': „Isus prihvaća biblijsku vjeru u Boga stvoritelja i ističe temeljnu činjenicu: Bog je Otac (usp. Mt 11, 25). U razgovorima sa svojim učenicima, Isus ih poziva da prepoznaju očinski odnos koji Otac ima sa svim stvorenjima te ih podsjeća dirljivom nježnošću kako je svako od njih važno u njegovim očima: 'Ne prodaje li se pet vrapčića za dva novčića? Pa ipak ni jednoga od njih Bog ne zaboravlja' (Lk 12, 6). 'Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vredniji od njih?' (Mt 6, 26).“ (br. 96)

Pjesma:

*Hvaljen budi, Gospodine moj;
blaženi koje ti nađeš po volji presvetoj svojoj,
jer druga im smrt nauditi neće.*

13. POSTAJA

BOG POBJEĐUJE GRIJEH I SMRT

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

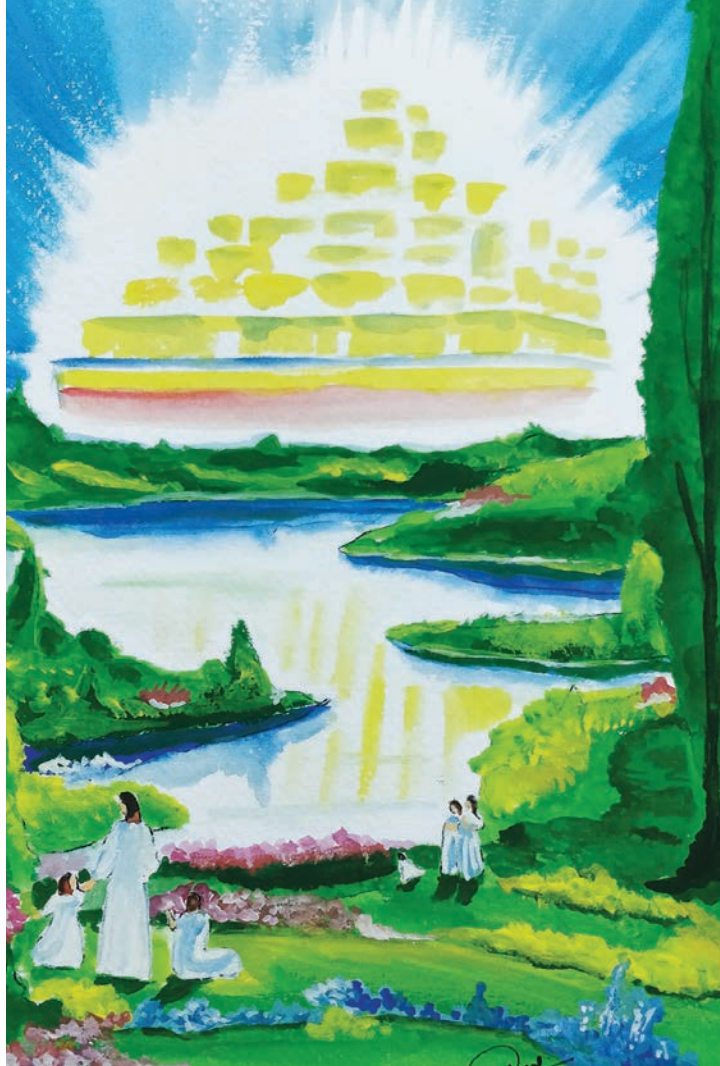
Božja riječ: „A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu.“ (Mk 15,37)

Razmatranje: Smrt nije kraj svega. Tako ni Isusova smrt. Umirući, Isus je samoj smrti dao novo značenje. Smrt se može pobijediti. Budući da je Bog u Kristu preuzeo i otkupio naše ljudsko iskustvo, naša smrt više nije konačni svršetak svega. Isusova smrt bila je najviši izraz Njegova milosrđa: umro je noseći naše grijehe i darujući nam novi život. On je Bog milosrđa, Bog živih. Palo stvorenje ponovno je obnovljeno po Njegovoj smrti i uskrsnuću.

Laudato Si': „Novi zavjet ne govori samo o zemaljskom Isusu i njegovu tako konkretnom i ljubavljju ispunjenom odnosu sa svijetom. Pokazuje ga također uskrsnula i slavna, nazočna u cijelome stvorenom svijetu svojim sveopćim gospodstvom: 'Jer svidjelo se Bogu u njemu nastaniti svu Puninu i po njemu – uspostavivši mir krvlju križa njegova – izmiriti sa sobom sve, bilo na zemlji bilo na nebesima' (Kol 1, 19-20).“ (br. 100)

Pjesma:

*Hvalite i blagoslivljajte
 Gospodina moga,
 zahvaljujte njemu, služite njemu svi
 u poniznosti velikoj.*

14. POSTAJA

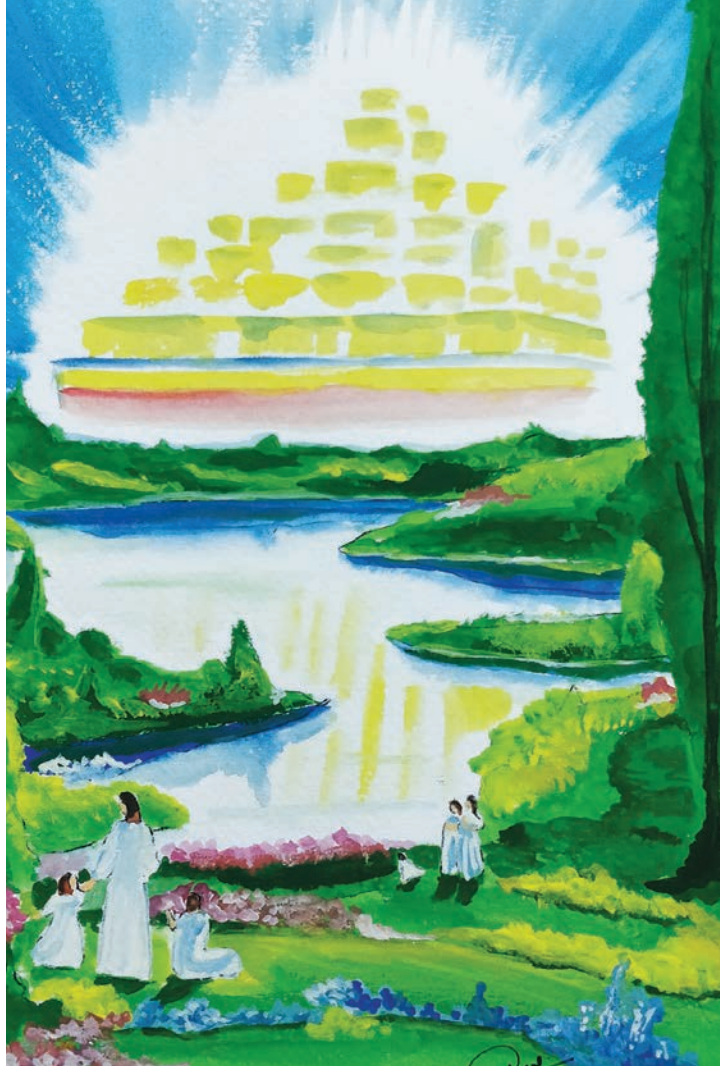
STVORENJE ŽUDI ZA NOVIM NEBOM I
NOVOM ZEMLJOM

PREDVODITELJ: Klanjamo ti se, Stvoritelju, i blagoslivljamo te.
SVI: Jer si svojom smrću i uskrsnućem otkupio svijet.

Božja riječ: „I vidjeh *novu nebo* i *novu zemlju* jer – prvo nebo i prva zemlja uminu; ni mora više nema [...] *I otrt će im svaku suzu* s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu“ (Otk 21,1.4).

Razmatranje: Kroz sve zaokrete i preokrete biblijske povijesti, Bog ostaje vjeran svome stvorenju. Biblijska povijest započinje riječima: „*U početku stvori Bog nebo i zemlju*“ (Post 1,1), a završava vizijom *novoga neba i nove zemlje* (usp. Otk 21,1). Edenski vrt je primjer susreta neba i zemlje; ono je mjesto njihova zajedništva. Ta se ista misao nastavlja i ostvaruje u onome gdje sve postaje jedno – u Bogu koji sve sjedinjuje u Kristu. Naše *Vjerovanje* ispovijeda vjeru u „vječni život“ i u „uskrsnuće tijela“. Istu misao izražava sveti Augustin kada kaže: „*Za sebe si nas, Gospodine, stvorio, i nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi.*“ Sveti Augustin je u pravu, osobito zato što je i njegov život bio pun zaokreta i preokreta.

Laudato Si’: „Na kraju ćemo se naći licem u lice s beskrajnom Božjom ljepotom (usp. 1 Kor 13, 12) i moći ćemo s radosnim divljenjem čitati misterij svemira, koji će s nama sudjelovati u beskrajnoj punini. Da, mi putujemo prema suboti vječnosti, prema novom Jeruzalemu, prema našem zajedničkom domu u

nebu. Isus nam kaže: 'Evo, sve činim novo!' (Otk 21, 5). Vječni će život biti zajedničko iskustvo divljenja, gdje će svako stvorenje, preobraženo blistavim sjajem, zauzeti svoje mjesto i imati što ponuditi siromasima, koji će jednom zasvagda biti oslobođeni.“ (br. 243)

Pjesma:

*Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri,
tvoja je hvala i slava i čast
i blagoslov svaki.*

ZAKLJUČAK

VODITELJ: Nakon što je ispričao prispodobu o milosrdnom Samaritancu – prispodobu o humanoj ekologiji – Isus je rekao: „*Idi pa i ti čini tako!*” Naš Put Ljepote ne završava ovdje – on ovdje započinje. Sada smo pozvani izići i susresti Stvoritelja u Njegovu stvorenju. Pozvani smo nastaviti živjeti ono što je On govorio i govoriti ono što je On živio. Dok hodamo, prisjetimo se Njegovih riječi koje papa Franjo donosi u *Laudato si'* (br. 100):

„*Na taj način stvorenja ovoga svijeta ne predstavljaju nam se više kao čisto prirodna stvarnost, jer ih Uskrsnuli obavlja na tajanstven način i usmjerava k jednom cilju – njihovoj punini. Sâmo poljsko cvijeće i ptice kojima se On divio svojim ljudskim očima, sada su prožeti njegovom sjajem obasjanom prisutnošću.*”

- Na Putu križa (*Via Crucis*) hodimo s Isusom od Njegove muke do smrti kroz 14 postaja.
- Na Putu svjetla (*Via Lucis*) hodimo s Isusom od uskrsnuća do Duhova kroz 14 postaja (prema don Sabinu Palumbieriju SDB, Rim, 1990).
- Na Putu milosrđa (*Via Misericordiae*) hodimo s Isusom od početka Njegova javnog djelovanja do smrti, kroz duhovna i tjelesna djela milosrđa, raspoređenih u 14 postaja (prema fra Gilbertu Choondalu SDB, Kristu Jyoti Publications, Bangalore, 2016).
- Na Putu obitelji (*Via Familiae*) hodimo s Isusom od Njegova rođenja do smrti kroz 14 postaja (prema fra Gilbertu Choondalu SDB, NBCLC Publications, Bangalore, 2017).
- Na Putu Ljepote – postajama stvorenja (*Stations of Creation*) hodimo s Bogom od početka stvaranja do svršetka svijeta kroz 14 postaja (prema fra Gilbertu Choondalu SDB, Nitika Don Bosco, Kolkata, 2020).

MOLITVA ZA NAŠU ZEMLJU

(Papa Franjo, *Laudato Si'*)

MOLITVA ZA NAŠU ZEMLJU

(Papa Franjo, *Laudato Si'*)

Svemoćni Bože, koji si prisutan u cijelom svemiru i u najmanjem od svojih stvorenja. Ti koji svojom nježnošću obasipaš sve što postoji, izlij u nas snagu svoje ljubavi da bismo štitili život i ljepotu. Ispuni nas mirom da živimo kao braća i sestre, ne nanoseći nikomu štetu. O, Bože siromaha, pomози nam da spasimo napuštene i zaboravljene ovoga svijeta, koji su tako dragocjeni u tvojim očima. Iscijeli naš život da štitimo, a ne pljačkamo svijet, da širimo ljepotu, a ne onečišćenje i uništavanje. Dotakni srca svih onih koji gledaju samo na korist, na štetu siromašnih i zemlje. Nauči nas otkriti vrijednost svake stvari i promatrati ju s divljenjem, da prepoznamo da smo duboko sjedinjeni sa svim stvorenjima dok putujemo prema tvojoj beskrajnoj svjetlosti. Hvala ti što si s nama svakoga dana. Podupri nas, molimo te, u našoj borbi za pravednost, ljubav i mir.

ZAVRŠNA PJESMA

Psalam 23(22) – Gospodin je pastir moj

Handwritten signature